

Výroční zpráva Archivu Židovského muzea v Praze za rok 2022

Sídlo archivu a kontakty: Stroupežnického 290/32, 150 00 Praha 5

Tel.: +420 222 749 211, + 420 257 311 492

E-mail: archive@jewishmuseum.cz

ID datové schránky: 7h99ze2

Zřizovatel: Židovské muzeum v Praze, U staré školy 141/1, 110 00 Praha 1

Zařazení v organizační struktuře instituce: Židovské muzeum v Praze – Odbor archivů

Akreditovaný soukromý archiv podle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Akreditaci vydalo Ministerstvo vnitra dne 1. 2. 2008 (č.j. MV-11810-2/AS-2008) na základě ustanovení § 44 písm. f) a v souladu s ustanovením § 58 a § 80 odst. 5 citovaného zákona.

I. Personální podmínky archivu

vedoucí odboru:

Mgr. Tomáš Bělohlávek

pracovníci:

PhDr. Tomáš Krákora

PhDr. Markéta Novotná, Ph.D.

II. Celkové množství uložených archiválií

V archivu ŽMP je k 31. 12. 2022 evidováno celkem 350 archivních souborů o celkové metrži 661,03 bm; nezpracovaná část (18 archivních souborů) tvoří 95,32 bm (14,42 %), zpracovaná (327 archivních souborů) 565,71 bm (85,58 %), z toho inventarizovaná (33 archivních souborů) 69,16 bm (10,46 %, resp. 12,23 % ze zpracované části). Všechny archivní soubory jsou evidovány v evidenčním statusu 1 jako „archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci“. Základní evidence archivních pomůcek obsahuje 336 archivních pomůcek.

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

Výběr archiválií ve skartačním řízení:

Archiv převzal písemnosti z Odboru kanceláře ředitele (9 šanonů), Odboru sbírek (15 šanonů), Odboru knihovny (5 složek), Oddělení asistentů (3 šanony), Odbor ICT (5 šanonů, 6 desek, 3 sešity) a Archivu (8 knih, 4 šanony a 1 karton). Skartační řízení za rok 2022 proběhlo ve spolupráci s Národním archivem dne 18. 1. 2023. Do skartačního řízení byly navrženy dokumenty z činnosti Židovského muzea v Praze a jeho předchůdce Státního židovského muzea z let 1960-2018 v celkovém rozsahu 2,5 bm. Jako archiválie byly vybrány dokumenty v rozsahu 2,49 bm, které budou trvale uloženy v Archivu Židovského muzea v Praze. Ke skartování byly určeny dokumenty s prošlými skartačními lhůtami v celkovém rozsahu 0,01 bm.

Výběr archiválií mimo skartační řízení:

Dary:

vnější změna 1/2022: 271 Kolben Emil, Ing. (2 fotoalba a 24 fotografií z pozůstalosti rodiny Schück-Kolben, 0,05 bm)

vnější změna 2/2022 308 Varia (Familiantský cirkulář z roku 1797; soubor nařízení a patentů týkajících se Židů z let 1807-1847, drobné tisky, korespondence Josefa von Portheima z let 1872–1896, osobní dokumenty Samuela Trebitsche, 0,04 bm)

vnější změna 3/2022: 308 Varia (tiskařská forma a pravítko módního domu *Wolf & Schleim*, 0,01 bm)

vnější změna 4/2022: 103 Židovská náboženská obec Ostrava (fotografické tablo z roku 1925, 0,01 bm)

vnější změna 6/2022: 310 Sběrka pečetidel a razítek (1 pečetní prsten a 1 typář z 18. století, 0,01 bm)

Delimitace:

Na základě delimitačního protokolu převeden do Archivu ŽMP konvolut písemností Věry Holznerové ze Státního okresního archivu v Olomouci (vnější změna 5/2022, 0,01 bm).

Nákupy:

Archiv Židovského muzea v Praze v roce 2022 nezakoupil do svých fondů a sbírek žádné dokumenty.

Zpracování archiválií

Zpracovány/inventarizovány byly tyto fondy a sbírky:

308 Varia – pokračování revize sbírky se zaměřením na kontrolu fyzického stavu a popis archiválií venkovských židovských obcí, svazů židovských obcí a patentů a vyhlášek. Materiál je postupně přemanipulován a nově ukládán. Současně se doplňuje prozatímní inventární seznam. V roce 2022 proběhla revize 13 kartonů (1,43 bm spisového materiálu, č. 2065a–2077a) (T. Krákora).

314 Židovské muzeum v Praze – dokončeno pořádání písemností z let 1994–2005 v celkovém rozsahu 276 kartonů (30,36 bm, 937 inventárních čísel). K tomuto archivnímu souboru vytvořena též archivní pomůcka. Průběžně vytvářeny doplňky k jednotlivým částem fondu z let 1945–1994. Písemnosti z let 1969–1994 jsou uspořádány samostatně. Jedná se celkem o 14 kartonů (1,54 bm, 16 inventárních čísel), k nimž byla vyhotovena prozatímní archivní pomůcka. (M. Novotná).

346 Federace židovských obcí v ČR (FŽO) – pořádací práce zahájeny ve 4. čtvrtletí 2022. Během roku 2022 uspořádáno 15 kartonů (1,65 bm) (M. Novotná).

351 Spolek židovských odbojářů a vojáků (SŽOV) – uspořádání fondu o celkovém rozsahu 7 kartonů (0,77 bm, 111 inventárních čísel) včetně vyhotovení archivní pomůcky (M. Novotná).

Dále proběhla revize programů ŽMP z let 2010–2022, pozvánek na koncerty a kulturní události z období let 2006–2022 uložených v Archivu ŽMP (M. Novotná).

V průběhu roku 2022 probíhala implementace software ProArchiv17, který bude Archiv ŽMP používat pro pořádání svých archivních fondů a sbírek.

Využívání archiválií, badatelské služby

Archiv navštívilo 60 badatelů (z toho 49 tuzemských a 11 zahraničních), kteří uskutečnili celkem 119 badatelských návštěv. Ke studiu bylo předloženo 1966 evidenčních jednotek ze 95 fondů a sbírek. Bylo zpracováno 5 rešerší a poskytnuto na 110 konzultací a odpovědí na písemné dotazy. Pro badatele bylo vyhotoveno 190 skenů. Zájem badatelů se soustřeďuje především na rodopis, dějiny jednotlivých židovských obcí a dokumentaci židovských nemovitých památek.

IV. Stav archiválií

Z celkového počtu 350 archivních souborů, které archiv ŽMP vede v evidenci NAD, je 255 archivních souborů nepoškozeno a 95 archivních souborů poškozeno. Především se jedná o mechanické poškození (trhliny, přelomení), poškození prachem, také křehkost, lámavost. Je evidováno i poškození plísněmi a hmyzem.

Digitalizace

Systematická digitalizace archivního materiálu je prováděna ve fotodílně muzea. Při výběru archiválií pro digitalizaci se uplatňuje kritérium stáří a badatelské frekvence (postupně jsou digitalizovány nejstarší dochované písemnosti, vybrané pinkasy, knihy obřízek a další archiválie sloužící především pro genealogické bádání). V roce 2022 bylo digitalizováno 57 knih (7303 snímků), 1 fotoalbum (58 snímků) a 2 kartotéky (5712 snímků). Archiv ŽMP získal v rámci výběrového řízení grant od významného zahraničního partnera na restaurování a digitalizaci úředních knih z archivního fondu Židovské náboženské obce Praha. V rámci poskytnutého grantu bude v letech 2022-2024 externě digitalizováno celkem 36 Judiciálních protokolů. V roce 2022 bylo digitálně reformátováno 12 knih (7510 digitalizátů), 4 svazky prošly restaurátorskými úpravami. Na webových stránkách <https://collections.jewishmuseum.cz/> bylo zpřístupněno badatelské veřejnosti 12 zdigitalizovaných knih.

V. Konzervace a restaurování archiválií

Nadále probíhala pravidelná kontrola fyzického stavu spravovaného archivního materiálu, čištění, drobné opravy a výběr k restaurování. V průběhu roku proběhla výměna obalového materiálu u 21 kartenů s úředními knihami (97 ks). Restaurováno bylo celkem 10 úředních knih (4 knihy restaurovány externě, 6 knih interně v restaurátorské dílně papíru ŽMP).

VI. Odborné aktivity

Spolupráce s vědeckými a kulturními institucemi

Archiv ŽMP uspořádal exkurze pro archiváře Státního okresního archivu Mělník, Státního okresního archivu Jindřichův Hradec a Státního oblastního archivu Třeboň. Uskutečnila se též exkurze pro studenty Katedry umění Univerzity Palackého v Olomouci.

Výzkum, popularizace, publikační činnost

Odborná historická práce archivářů se soustředila především na dílčí otázky spojené se zpracováváním materiálem.

Na konci roku 2022 vydán sborník *„Židé v Čechách 8. Sborník příspěvků ze semináře konaného 12. a 13. října 2021 v Jindřichově Hradci“*, Praha 2022, ISBN 978-80-87366-67-7, který obsahuje příspěvky ze stejnojmenného semináře, jež společně uspořádaly Židovské muzeum v Praze a Muzeum Jindřichohradecka.

Tomáš Krákora: *The Eighth Annual 'Jews in Bohemia' Seminar in Jindřichův Hradec* pro *Judaica Bohemiae* (roč. 58, 2022, č. 2).

Účast na konferencích a školeních

12. sjezd českých historiků v Ústí nad Labem (20.–22. 9. 2022)

Tomáš Krákora – Daniel Polakovič: *„Edice pardonových knih. Nové výzvy nad nedokončeným projektem“* (20. 9. 2022).

Tomáš Krákora – Daniel Polakovič: *„Zpřístupňování hebrejských pramenů v digitalizované podobě. Současný stav – přínosy – problémy“* (22. 9. 2022).

Konference *„Židé a Morava“* (9. 11. 2022)

Tomáš Krákora: *„Svozy archiválií židovských obcí na Moravě do Židovského ústředního muzea v Praze v letech 1942–1945.“*